

УДК 321.01(477)

**Євгенія Тихомирова,
Анна Столярук**

Технології забезпечення транспарентності державної влади України

У статті досліджено поняття транспарентність, її структуру та функції. Проаналізовано досвід реалізації принципу транспарентності в окремих країнах світу, а також основні тенденції становлення транспарентності в Україні. Визначено причини непрозорості вітчизняної влади й сучасні шляхи забезпечення транспарентності органів державної влади, адже забезпечення транспарентності в діяльності органів влади всіх рівнів, реальна доступність отримання інформації про прийняті ними рішення, про їх повсякденну діяльність не тільки необхідний елемент здійснення постійного й надійного зв'язку між громадянами та їхніми представниками у владних структурах, а й засобом ефективного функціонування самих органів влади. Оскільки у всіх демократичних країнах влада зобов'язана виконувати чіткі процедури інформування громадян про свою діяльність і використовувати механізми залучення громадськості до формування державної політики та до оцінювання якості її реалізації.

Ключові слова: інформаційна відкритість, транспарентність, органи державної влади, доступ до інформації, громадянське суспільство, публічна інформація.

Постановка наукової проблеми та її значення. Упродовж останніх десятиліть у світі простежується активний розвиток інформаційно-комунікативних технологій у процесі управління на національному й місцевому рівнях. Завдяки цьому в умовах швидкого розвитку інформаційних процесів і використання новітніх інформаційно-комунікативних технологій інформаційна стратегія органів державної влади має передусім забезпечувати відкритість та транспарентність держави в системі міжнародних відносин, сприяти її утвердженню в інформаційному просторі та формувати нову максимально відкриту й прозору модель взаємодії владних структур із різними групами громадськості.

Проблема розроблення та реалізації ефективною інформаційною стратегією органів державної влади, яка б відповідала європейським і світовим стандартам інформаційних відносин, модернізація й удосконалення вже наявних інформаційно-комунікативних технологій у структурах і службах органів державної влади актуальна і для України, яка прагне інтегруватися в глобальний інформаційний простір й активно впливати на світовий політичний процес. Адже в Україні органи влади потерпають від недостатнього інформаційного забезпечення власної діяльності, чим далі від центру – тим більше.

Отож головне завдання органів державної влади України – створення умов для вільного доступу громадян до рішень, які приймають органи влади, при цьому врахування їхніх поглядів й інтересів та запровадження технологій, які б робили їхню діяльність більш відкритою. Унаслідок цього посиляться демократія та покращиться якість державної політики в країні.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Дослідження принципу транспарентності склали насамперед офіційні документи, зокрема Загальна декларація ООН прав людини (ст. 19) від 10 грудня 1948 року, Міжнародний пакт про громадянські й політичні права 1966 року (ст. 18, ст. 19), Європейська конвенція з прав людини, ст. 10 Конвенції «Про захист прав та основоположних свобод людини» 1950 року, Декларація Ради Європи «Про свободу вираження поглядів та інформації» від 29 квітня 1982 року, Конвенція Ради Європи про доступ до офіційних документів від 27 листопада 2008 року та ін. Основну теоретико-методологічну основу становлять наукові розробки вітчизняних і зарубіжних дослідників. До науковців, які визначали сутність терміна *транспарентність* як право громадян на доступ до інформації про діяльність органів державної влади належать Н. Грищенко, Р. А. Стадник, О. В. Щербанюк, П. Манченко. Учені Б. М. Шевчук, Д. П. Співак, Л. М. Челомбитько, Ю. М. Тодика ототожнювали транспарентність із принципами відкритості, прозорості та гласності як синонімічні поняття. Досліджували транспарентність як ширшу категорію, комплексне поняття, яке поєднує низку складників, таких як відкритість, прозорість, гласність, публічність, підзвітність, зокрема, належать О. Крет, Е. Афонін та О. Суший, Є. Тихомирова, Є. О. Романенко, О.

А Кудіна, Т. Є. Кагановська, М. Пашковська, С. Сергеев, Г. Пизіна, С. Романюк, Д. Гуніна, Л. Валітова й ін. Також багато вчених досліджували поняття *відкритість, прозорість, гласність* як окремих категорій, узагалі не тотожних, зокрема Т. Андрійчук, І. Ібрагімова, В. Мельниченко, Н. Гудима, А. О. Чернякова, Г. С. Лопушняк, Н. М. Мельтюхова, Л. В. Набока та Ю. В. Дідок. Значний внесок у вивчення теоретичних і практичних аспектів транспарентності зробили американські науковці. Х. Парк та Дж. Бленкінсопп тлумачать транспарентність як відкритий потік інформації [19]. Дж. Алт і Р. Лоурі вважають, що транспарентність прийнято розуміти як доступну й достовірну державну інформацію [15, с. 382]. Дослідник Р. Мітчел наголошує, що транспарентність охоплює відкритість діяльності органів публічної влади та процедури прийняття ними рішень [18]. К. Худ тлумачить транспарентність як право й можливість громадян (чи організацій) доступу до державної інформації й інформації про органи влади [17].

Мета дослідження – проаналізувати технології забезпечення транспарентності щодо діяльності органів державної влади для залучення громадян та їхніх об'єднань у розроблення й реалізацію державної політики і в центрі, і на місцях. Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**: обґрунтувати поняття *транспарентність*, її структуру та функції; проаналізувати реалізацію принципу транспарентності органів державної влади в окремих країнах світу й основні тенденції становлення транспарентності в діяльності органів державної влади в Україні; виявити причини непрозорості в діяльності органів державної влади України та можливі способи забезпечення транспарентності вітчизняної влади.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. На сьогодні одне з основних конституційних прав громадян – право на отримання інформації, тобто реалізація інформаційних потреб, що виступає складником формування демократичного суспільства тієї чи іншої країни, сутність якого зводиться до того, що громадяни контролюють діяльність усіх гілок державної влади. Важливою умовою здійснення цього ефективного контролю є транспарентність. Слово

транспарентність – іншомовного походження, розроблене в західній науці, але останнім часом його достатньо активно використовують і у вітчизняній літературі. Англійське та французьке слово *transparent* перекладають як прозорий, явний.

У вітчизняній науці поняття *транспарентність* сьогодні активно входить у науковий обіг. Зазвичай, розглядають три складники *транспарентності*:

1) інформаційний, що визначає відкритість і доступність інформації про політичних діячів, урядовців, а також про прийняті органами державного управління рішення;

2) «партіципаторний», який характеризує можливість суб'єкта брати участь у процесі ухвалення політичних рішень за допомогою представництва інтересів або безпосередньої участі;

3) перманентний, під яким розуміють підзвітність представників державної влади закону або громадській думці. Особливо він проявляється тоді, коли політичні діячі порушують чинні нормативні правові акти, а також коли їхні дії негативно позначаються на добробуті населення [16].

Водночас, на думку Д. Мате та Н. Корченкової, транспарентність повинна включати три основні складники. Перший і найбільш важливий – доступ до інформації, яка представляє суспільний інтерес. Наступний – доступ до процесу ухвалення рішень. Його потреба проявляється в тому, щоб забезпечити відповідальність тих, хто приймає або впливає на ухвалення рішень, що стосуються сфери суспільних справ. Останній (третій) складник – відкритість процесу ухвалення рішень для участі неурядових і невладних груп, що і являє собою народовладдя. Цей рівень відкритості може бути схарактеризований як демократичний [7].

У цьому дослідженні транспарентність будемо розглядати як інструмент демократії, що виконує такі функції, як:

– просвітницька (завдяки інформаційній відкритості та прозорості громадяни обізнані не тільки щодо діяльності політичних структур, а й про свої права та свободи);

– забезпечення політичної участі, тобто вільний і конкурентний вибір населенням тієї або тієї альтернативи в суспільному розвитку;

- забезпечення громадського контролю щодо прийняття й реалізації тих чи інших політичних рішень;
- виявлення випадків порушення прав людини й демократичних норм для профілактики та вчасного вжиття відповідних заходів і всередині країни, і за її межами;
- забезпечення захисту громадян від нав'язування;
- розвиток свідомості громадян, їх активності та політичної культури.

Для правової й демократичної держави питання про відкритість влади першочергове. Процес забезпечення відкритості влади вимагає формування належної нормативної бази, яка повинна чітко встановлювати права й обов'язки всіх учасників цього процесу, а також методи їх реалізації. Чим розвиненіша правова основа взаємодії влади та суспільства у сфері інформації, тим більш відкрита сама влада.

Зокрема, великий досвід нормативного забезпечення транспарентності діяльності різних гілок влади мають Сполучені Штати, де Конгрес прийняв 1966 р. комплексний закон під назвою Федеральний закон США «Про свободу інформації», який установлював повну відкритість усіх документів органів Федерального уряду США для громадян чи організацій незалежно від громадянства чи країни походження. Водночас у країні чинний Федеральний закон «Про відкритість уряду» 1976 р., а 1996-го було прийнято ще один закон – «Про свободу електронної інформації» [14].

В Естонії основним правовим документом, який гарантує доступ до публічної інформації, є естонська Конституція. Її положення знайшли подальший розвиток у Законі «Про публічну інформацію».

Зокрема, успішним прикладом застосування естонського Закону про публічну інформацію є веб-сторінка естонського Податкового митного департаменту [12].

В Австрії правову базу забезпечення доступу до інформації становлять Фундаментальний закон про обов'язок надавати інформацію. При цьому Федеральний закон передбачає, що кожна людина має право затребувати інформацію в письмовій, усній формах або в телефонному режимі. Інформація повинна надаватися без зайвих

затримок і не пізніше ніж через вісім тижнів після надходження відповідного запиту.

У Нідерландах Закон «Про урядову інформацію» прийнято в 1978 р., у Болгарії у 2000 р. – Закон «Про доступ до публічної інформації». У Великій Британії досить тривалий час було відсутнє спеціальне законодавство, що забезпечувало б загальну свободу інформації. Лише з 2005 р. набув чинності Закон «Про свободу інформації», у Японії з 1 квітня 2001 р. – Закон «Про публікацію інформації, що належить адміністративним органам [14].

На сьогодні оцінка діяльності інституцій залежить від рівня задоволення громадян державними послугами, ступеня довіри суспільства до держави, а також у реальній можливості брати участь у розробленні й ухваленні державно-управлінських рішень.

Так, наприклад, американський уряд є прикладом відвертості, оскільки майже всі урядові агентства представлені в Інтернеті, а також усі законодавчі акти чинного конгресу США безоплатно доступні через мережу. Аналіз загальних принципів стратегії уряду США в галузі ІТ насамперед дає підстави стверджувати, що уряд зацікавлений у забезпеченні великих зручностей для громадян у відносинах із держустановами.

Доступність федерального керівництва й президента США для населення країни забезпечує система *Comlink*, яка має досконалі служби й засоби публікації урядових документів та відкрита для доступу користувачам Інтернету. У США розроблено ще одну систему *Open Meeting*, реалізовану в рамках національної ініціативи з посилення контролю над діяльністю уряду з боку громадян, яка дозволяє населенню подавати пропозиції й отримувати відгуки на них електронною поштою в інтерактивному режимі. Саме ці системи дали змогу зробити уряд доступним для населення країни й забезпечити громадян досконалими засобами доступу до державних документів та обраних представників в органах управління [6].

Вартий уваги досвід Естонії, де впродовж останнього десятиліття систематично розвивалася концепція електронної держави та електронного уряду як інструменту наближення органів державної влади до своїх громадян. Яскравим прикладом того, як нові технології можуть сприяти наданню інформації, підвищувати прозорість і відкритість уряду, слугує система «X-Road» (Перехрестя), яка забезпечує надійний доступ в електронному

режимі до таких державних послуг, як вибори, школи, уряд, поліція, охорона здоров'я, податкова служба. Система «X-Road» сприяє прозорості в державному секторі й активній громадській участі в процесах прийняття рішень. Завдяки цьому, полегшено передачу даних поміж державними цифровими базами й створено можливості для здійснення безпечної передачі даних між фізичними особами та державними установами.

Наступною країною, досвід якої варто розглянути, є Австрія, де з 2001 р. одним із головних каналів інформаційного обміну між органами влади та громадянами є веб-портал *Help* [1]. Подібний веб-портал створено у Фінляндії *Suomi.fi*, яка є єдиною адресою надання портал створено у Фінляндії *Suomi.fi*, яка є єдиною адресою надання державних послуг у країні [2]. У Великобританії, наприклад, уряд створив он-лайн-платформу, яка слугує для громадян єдиним пунктом доступу до інформації та послуг державного сектору. Цей портал використовують як центр надання інформації, он-лайн-послуг й опитування громадської думки з питань, винесених урядом на широке обговорення [10]. Серед країн СНД варто відзначити розвиток інституту транспарентності в Казахстані, де створено Центри обслуговування населення за принципом «одного вікна», які надають понад 50 видів послуг із видачі різних документів населенню. Надзвичайно цікавий досвід Японії, яка у 2012 р. посіла третє місце серед країн світу, де політика транспарентності – базовий принцип відкритості державного управління й регламентується окремою нормою, закріпленою в «Законі про опублікування інформації, яка належить адміністративним органам».

У розвинених державах сьогодні сформувався правовий механізм забезпечення транспарентності державної влади. В Україні унормування транспарентності лише починається та поки що не розроблена законодавча база. Проте в законодавстві України засади закріплення й гарантування принципу транспарентності забезпечуються низкою нормативно-правових актів, які також потребують удосконалення. До них, зокрема, належать, Конституція України (ст. 34, ст. 38, ст. 40) [8], Закони України «Про інформацію» (ст. 8–9) [3], Закон України «Про звернення громадян» 1996 р., Закон України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової

інформації» 1997 р. [4], Закон України «Про доступ до публічної інформації» 2011 р. [5] Укази Президента України «Про підготовку пропозицій щодо забезпечення гласності та відкритості діяльності органів державної влади» від 27 червня 2002 р., «Про забезпечення умов для більш широкої участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» від 31 липня 2004 р. Постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України: «Про заходи щодо подальшого забезпечення відкритості у діяльності органів виконавчої влади» від 29 серпня 2002 р., «Про порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади» від 4 січня 2002 р. та ін.

В Україні виконували дослідження, щоб оцінити реалізацію принципу транспарентності в органах державної влади. Проведено Всеукраїнський моніторинг у 2005–2007 рр., згідно з яким до центральних органів влади, судової гілки влади та органів місцевого самоврядування спрямовувались інформаційні запити. Зокрема, у 2005 р. надіслано 376 запитів (2006-го – 1041 та в січні-лютому 2007 р. – 111 інформаційних запитів, загалом 1528 інформаційних запити за цих три роки) [11].

Ще у 2009 р. відбувся моніторинг офіційних веб-сайтів міст обласного значення, які проводили незалежні громадські організації. Що ж до результатів цього дослідження, то лідером у категорії змістового наповнення сайту визнано офіційний сайт міста Суми; офіційний сайт Херсона – лідер категорії електронних адміністративних послуг; щодо практичності використання – сайт Дніпропетровська; в останній категорії забезпечення участі громадян у місцевому самоврядуванні лідером став офіційний сайт Донецька [9].

Інститут розвитку регіональної вже два роки поспіль (2015, 2016 рр.) проводить рейтинги інформаційної відкритості офіційних сайтів органів влади України. Це дослідження продемонструвало, що офіційні веб-сайти недостатньо наповнюються інформацією, якщо порівнювати результати двох років (2015, 2016 рр.), загальний середній показник майже не змінився, але є такі сайти, що значно покращили свій рівень відкритості [13].

В Україні рівень транспарентності діяльності органів державної влади визначається якістю таких параметрів суспільних відносин, як:

- наявність належного законодавчого підґрунтя для забезпечення транспарентності функціонування органів державного управління;

- стан розвитку політичної комунікації в суспільстві та державі;
- рівень бюрократизації процесів державного управління;
- рівень корумпованості державного апарату;
- рівень розвитку форм інформаційної взаємодії суб'єктів державного управління й інститутів громадянського суспільства тощо.

У нашій країні всі ці параметри потребують удосконалення, тому вони виступають основними причинами непрозорості державної влади.

Оскільки Україна слідом за розвиненими країнами світу на сьогодні обрала шлях розвитку інформаційного суспільства. При цьому досить важливим чинником у діяльності органів державної влади й органів місцевого самоврядування стають комунікації, виробництво інформаційних продуктів та послуг, то поступово починає впроваджуватися в побут термін *електронне врядування*. Передовсім упровадження електронного документообігу, що ґрунтується на організації потужних відомчих і національних дата-центрів та мереж обміну електронними даними.

Важливу роль відіграють комунікаційні можливості державної влади та їхня здатність спілкуватися з населенням, пояснювати свої рішення, а також задовольняти запити різних соціальних груп, тому на всіх рівнях влади повинні існувати інформаційні служби, які забезпечують комунікативний процес між владою й громадськістю та налагоджують механізм взаємодії для проведення державної політики.

Механізмами взаємодії органів державної влади та громадськості в державному управлінні можуть виступати різноманітні опосередковані засоби, такі як ЗМІ, Інтернет, певні реферативні групи тощо. Проте в цій взаємодії повинен також існувати й зворотний зв'язок для того, щоб побачити реакцію громадськості на повідомлення від органів влади.

Ще один важливий шлях підвищення рівня транспарентності – створення консультативно-дорадчих органів, тобто громадських рад при органах виконавчої влади. Також ці громадські ради, зокрема, проводитимуть консультації з громадськістю для залучення громадян до участі в управлінні державними справами. Зокрема, упровадження цілодобового кол-центру при органах державної влади також є ще одним механізмом підвищення довіри до влади, що дасть змогу громадянам у будь-який час зателефонувати чи надіслати електронною поштою те чи те повідомлення, запит або просто проконсультуватися. Кожне звернення повинно реєструватися в базі, щоб через деякий час оператор перетелефонував людині, від якої прийшла заява, щоб довідатися, чи виконали її прохання.

Висновки й перспективи подальших досліджень. Отже, щоб бути ефективною та транспарентною, влада потребує фундаментальних змін у системі державного управління. Цього можна досягнути за допомогою вдосконалення наявних і впровадження нових механізмів забезпечення транспарентності органів державної влади. Для початку потрібно ухвалити спеціальний закон, який би вніс визначеність у тлумачення терміна *транспарентність* та врегулював питання діяльності органів державної влади у напрямі забезпечення транспарентності. Основою нової моделі управління в Україні повинна стати орієнтація на взаємодію з громадянами і їх активна участь в управлінських процесах, оскільки від настрою та поведінки суспільства залежить дуже багато. Якщо суспільство не буде відслідковувати політику влади щодо транспарентності й чинити тиск на неї, то влада публічною ніколи не буде. Адже для органів державної влади громадська думка – це, передусім, індикатор соціальних і політичних настроїв громадян держави, що вказує на громадсько-політичне становище в країні, переваги та недоліки в організації державної влади, проблеми суспільства.

Водночас взаємодія громадян й органів місцевого управління взаємовигідна. Для державних органів вигоди полягають у тому, що за допомогою громадської участі вони можуть ухвалювати кращі рішення завдяки глибшому й ширшому розумінню проблем і питань. Владні рішення та пропозиції з готовністю сприймає громадськість,

якщо їх думка врахована в процесі підготовки до ухвалення цих рішень. Урахування громадської думки не лише підвищить ефективність державного управління, а й покращить рівень довіри до органів державної влади, підвищить імідж державного органу влади.

Список використаних джерел

1. Веб-портал «Help» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://help.gv.at>
2. Веб-портал Suomi.fi [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.suomifi/english/index.html>
3. Закон України Про інформацію (остання редакція від 06.01.2011) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12/ed20110106>
4. Закон України Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації (остання редакція від 10.04.2015) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/539/97-вр>
5. Закон України Про доступ до публічної інформації (остання редакція від 01.05.2015) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
6. Индия и США запускают открытую платформу электронного правительства [Электронный ресурс] / Интернет-портал «cnews». – Режим доступа : <http://www.cnews.ru/news/top/index.shtml?2012/06/19/493497>.
7. Корченкова Н. Ю. Становление теоретико-правовой концепции права на информацию : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01 / Н. Ю. Корченкова. – Нижний Новгород, 2000. – 197 с.
8. Конституція України (остання редакція від 30.09.2016) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
9. Моніторинг офіційних веб-сайтів міст обласного значення [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.ukrinform.ua/rubric-other_news/838864umi_herson_hmelnitskiy_vnnitsya_donetsk_mayut_nayvdkritsh_veb_sayti_831108.html
10. Он-лайн-платформа Великобританії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.direct.gov.uk
11. Право на доступ до інформації: теорія та практика / Харківська правозахисна група ; худож. оформл. Б. Є. Захарова. – Харків : Права людини, 2008. – С. 55–58.
12. Податковий кодекс Естонії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.emta.ee

13. Результаты мониторингу Інституту розвитку регіональної преси [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://irrp.org.ua/vidkrytist-ukrayinskoj-vlady-rezultaty-monitoryngu-veb-sajtiv-mistsevoyi-vlady-oblasnogo-rivnya-ta-mista-kyueva-2016/>

14. Транспарентність влади в контексті європейської інтеграції України : конспект лекцій / уклад. : Е. А. Афонін, О. В. Суший. – Київ : [б. в.], 2010. – 48 с.

15. Alt J. Transparency and Accountability: Empirical Results for Us States / J. Alt, R. Lowry // Journal of Theoretical Politics. – 2010. – № 22 (4). – P. 379–406 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://jtp.sagepub.com/content/22/4/379>

16. Balkin J. M. How Mass Simulate Political Transparency / J. M. Balkin [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.yale.edu/lawweb/jbalkin/articles/media01.htm>

17. Hood Ch. Transparency in historical perspective / Ch. Hood, D. Heald // Transparency: The Key to Better Governance. – Oxford : Oxford Un-ty Press, 2006. – P. 3–23.

18. Mitchell R. B. Sources of Transparency: Information Systems in International Regimes / R. B. Mitchell // International Studies Quarterly. – 1998. – № 42.

19. Park H. The roles of transparency and trust in the relationship between corruption and citizen satisfaction / H. Park, J. Blenkinsopp // International Review of Administrative Sciences. – 2011. – № 77(2). – P. 254–274.

Столярук Анна, Тихомирова Эвгения. Технологии обеспечения транспарентности государственной власти Украины. В статье исследуется понятие транспарентность ее структура и функции. Проанализирован опыт реализации принципа транспарентности в отдельных странах мира, а также основные тенденции становления транспарентности в Украине. Определены причины непрозрачности украинской власти и современные пути обеспечения транспарентности органов государственной власти, ведь обеспечение транспарентности в деятельности органов власти всех уровней, реальная доступность получения информации о принятии ими решения, об их повседневной деятельности является не только необходимым элементом постоянного осуществления надежной связи между гражданами и их представителями во властных структурах, но и средством эффективного функционирования самих органов власти. Поскольку во всех демократических странах власть обязана выполнять четкие процедуры информирования граждан о своей деятельности и использовать механизмы привлечения общественности к формированию государственной политики и к оценке качества ее реализации.

Ключевые слова: информационная открытость, транспарентность, органы государственной власти, доступ к информации, гражданское общество, публичная информация.

Stoliaruk Anna, Tikhomirova Evgenia. Technology to Ensure the Transparency of the Government of Ukraine. This article explores the concept of “transparency” of its structure and function. The experience of the principle of transparency in some countries, and the main tendencies of transparency in Ukraine. Besides the reasons set opacity Ukrainian authorities and modern ways of ensuring transparency of public authorities. After ensuring transparency in the activities of all levels, the actual availability of obtaining information about them making decisions about their daily activities is not only an a necessary element of continuous and reliable communication between citizens and their representatives in government institutions, but also means the effective functioning themselves of the authorities. Because in all democratic states authorities must carry out clear procedures for informing citizens about their activities and use the mechanisms of public involvement to public policy and to the evaluation of the quality of its realization.

Key words: information openness, transparency, public authorities, access to information, civil society, public information.

Стаття надійшла до редколегії
13.05.2017 р.

УДК 327:316.32

Олена Шевченко

Глобальні виклики сучасності: проблема класифікації та пріоритезації

В статті розглянуто сучасні підходи до класифікації глобальних проблем сучасності. На думку автора найбільш структурованим є підхід, запропонований експертами Всесвітнього економічного форуму, згідно з яким визначено 29 глобальних ризиків, які згруповано в п'ять категорій. Також в статті зроблена спроба визначити найбільш вагому глобальну проблему сучасності. Так, відповідно до розроблених методик, такими на сьогоднішній день в категорії «проблеми навколишнього середовища» за критерієм «ймовірність настання – сила впливу» визнано глобальні зміни клімату та проблеми доступу до питної води. Зроблено висновок про